

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету фінансів та обліку
Андрій КІЗИМА
2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. проректора з науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни
«ФІНАНСОВА ТА МЕДІА ГРАМОТНІСТЬ»

ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 23 Соціальна робота
спеціальність – 232 Соціальне забезпечення
освітньо-професійна програма – «Соціальне забезпечення»

Кафедра фінансових технологій та банківського бізнесу

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПЗ	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік/ іспит (семестр)
Денна	4	8	24	16	2	5	103	150	Залік (8)

31.08.2023

Робочу програму склав доцент кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу, кандидат економічних наук, доцент Олег ЛУЦИШИН.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу, протокол № 1 від 28 серпня 2023 року

Завідувач кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу, д.е.н., професор

Ольга КНЕЙСЛЕР

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 232 Соціальне забезпечення, протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.

Голова групи забезпечення спеціальності, к.е.н., доцент

Галина КУЛИНА

Гарант ОПП д.е.н., доцент

Микола СТЕЦЬКО

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВА ТА МЕДІА ГРАМОТНІСТЬ»

1. Опис дисципліни

Дисципліна – «Фінансова та медіа грамотність»	Галузь знань, спеціальність, освітньо- професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань – 23 Соціальна робота	Статус дисципліни – вибіркова дисципліна професійної підго- товки Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність – 232 Соціальне забезпечення	Рік підготовки – 4 Семестр: <i>Денна – 8</i>
Кількість змістових модулів – 2	Освітня професійна програма – Соціальне забезпечення	Лекції: <i>Денна – 24 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 16 год.</i>
Загальна кількість годин – 150	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Тренінг, КПЗ: <i>Денна – 5 год.</i> Самостійна робота: <i>Денна – 103 год.</i>
Тижневих годин <i>денна форма – 19,</i> з них аудиторних – 5		Індивідуальна робота: <i>Денна – 2 год.</i>
		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета і завдання вивчення дисципліни «Фінансова та медіа грамотність».

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Дисципліна «Фінансова та медіа грамотність» спрямована на формування у студентів навиків медіа грамотності та комунікабельності; підвищення теоретичних знань та вироблення практичних навиків щодо ефективного управління особистими фінансами у контексті підвищення рівня фінансової грамотності; підвищення рівня володіння сучасним фінансовим інструментарієм у цифровому суспільстві.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

- формування у здобувачів освіти навиків щодо оцінки власного рівня фінансової грамотності та напрямів його підвищення в сучасних умовах;
- ознайомлення з психологічними аспектами сприйняття (несприйняття) грошей та векторами їх впливу на формування фінансово грамотної особистості;
- ознайомлення зі специфікою особистого фінансового планування, отримання навиків зі складання особистого (сімейного) бюджету;
- ознайомлення із сутністю, необхідністю та видами податків, особливостями системи оподаткування доходів і майна громадян та станом податкової культури в Україні;
- ознайомлення з можливостями участі громадян в інвестиційному процесі, оволодіння специфікою використання основних фінансових інструментів, набуття навиків щодо формування особистого інвестиційного портфеля;

- отримання знань щодо основних видів, моделей та стратегій фінансової поведінки населення, формування вміння аналізувати особисту фінансову поведінку та визначати напрями її активізації з урахуванням передового зарубіжного досвіду у цій сфері;
- ознайомлення із сутністю, ознаками і видами фінансового шахрайства та технологіями протидії фінансовому шахрайству в сучасних умовах, аналіз основних індикаторів фінансової безпеки громадян та формування вміння визначати загрози особистій фінансовій безпеці;
- вивчення та краще зрозуміння сутності та призначення новітніх технологій у медіа просторі;
- визначення потреб споживачів новітніх послуг у сучасному медіа просторі та пошук можливостей задоволення цих потреб;
- з'ясування ролі соціальних медіа у впровадженні новітніх послуг у цифровому суспільстві.

2.3. У результаті вивчення дисципліни студенти будуть:

- вміти оцінювати власний рівень фінансової грамотності та напрями його підвищення в сучасних умовах;
- вміти планувати особисті фінанси та складати особистий (сімейний) бюджет;
- розуміти сутність та особливості системи оподаткування доходів і майна громадян;
- ознайомлені з можливостями участі громадян в інвестиційних процесах, оволодіють базовими знаннями щодо специфіки використання основних фінансових інструментів, набудуть навиків щодо формування особистого інвестиційного портфеля;
- ознайомлені із сутністю, ознаками і видами фінансового шахрайства та технологіями протидії фінансовому шахрайству в сучасних умовах;
- вміти аналізувати основні індикатори фінансової безпеки громадян та сформулюють вміння визначати загрози особистій фінансовій безпеці;
- краще зрозуміють сутність та призначення новітніх технологій у медіа просторі;
- вміти визначати потреби споживачів новітніх послуг у сучасному медіа просторі та знатимуть де знайти інструменти для задоволення цих потреб;
- розуміти роль соціальних медіа у впровадженні новітніх послуг у цифровому суспільстві.

3. Зміст дисципліни «Фінансова та медіа грамотність».

Змістовий модуль 1. Фінансова грамотність населення та її вплив на управління особистими фінансами

Тема 1. ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ: СУТНІСТЬ, НЕОБХІДНІСТЬ, ОСНОВНІ КОМПОНЕНТИ. ВПЛИВ ПСИХОЛОГІЇ ГРОШЕЙ НА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВО ГРАМОТНОЇ ОСОБИСТОСТІ.

Сутність та необхідність підвищення рівня фінансової грамотності в сучасних умовах.

Складові фінансової грамотності населення, їх характеристика. Світоглядні позиції, знання і навики, їх роль у формуванні фінансово грамотної особистості.

Аналіз основних компонентів фінансової грамотності населення: вміння заробляти, вміння витратити, вміння заощаджувати.

Зарубіжний досвід підвищення рівня фінансової грамотності населення (США, Канади, Фінляндії, Німеччини, Австрії, Естонії, Польщі) та можливості його використання в Україні.

Роль грошей у функціонуванні сучасного суспільства та їх вплив на формування фінансово грамотної особистості і розвиток особистих фінансів. Аналіз психологічних

аспектів сприйняття (несприйняття) грошей. Оцінка впливу інфляції на рівень життя населення і соціальні стандарти (споживчий кошик, прожитковий мінімум, мінімальну заробітну плату і пенсію тощо).

Тема 2. ІНСТРУМЕНТИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ СІМЕЙНОГО БЮДЖЕТУ І ПЛАНУВАННЯ ОСОБИСТИХ ФІНАНСІВ

Особисте фінансове планування та необхідність його здійснення в сучасних умовах. Складання балансу активів і пасивів як важлива передумова особистого фінансового планування. Поняття фінансового плану сім'ї, переваги та недоліки його ведення.

Види сімейного бюджету і його структура. Процес формування сімейного бюджету.

Поняття і класифікація доходів сім'ї. Характеристика надходжень сімейного бюджету за джерелами їх отримання. Основні види витрат сім'ї.

Напрями оптимізації доходів та витрат сім'ї в умовах посилення кризових явищ.

Основні етапи особистого фінансового планування. Планування значних фінансових подій.

Роль незалежних фінансових консультантів (радників) у формуванні і реалізації особистих фінансових планів.

Тема 3. ПОДАТКИ І ПОДАТКОВА КУЛЬТУРА

Сутність податків та їх роль у суспільному житті. Види податків. Основні елементи податків. Особливості справляння податків в Україні. Органи контролю у сфері оподаткування.

Система оподаткування доходів і майна громадян, її характеристика. Відповідальність за порушення податкового законодавства.

Податкова культура, особливості її формування в Україні. Морально-етичні аспекти оподаткування.

Ухилення від сплати податків як економічна, фіскальна та морально-етична проблема.

Тема 4. ЗАОЩАДЖЕННЯ ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ГРАМОТНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ

Заощадження громадян: сутність, види, мотиви та основні чинники.

Взаємовідносини громадян з банківськими установами. Поняття і види банківських депозитів. Ризики банківських вкладів.

Види банківських кредитів. Кредитна угода. Умови надання споживчих кредитів. Автокредит та особливості його надання. Іпотечний житловий кредит.

Електронні платежі та пластикові картки. Правила здійснення грошових переказів.

Процес обміну валюти. Валютний курс та особливості його визначення. Характеристика видів валют. Валютний ринок.

Діяльність громадян на ринку небанківських фінансових послуг (кредитні спілки, страхові компанії, недержавні пенсійні фонди, інститути спільного інвестування, ломбарди).

Участь населення у функціонуванні фондового ринку (ринку цінних паперів) України.

Інвестування у дорогоцінні метали, нерухомість, антикваріат, твори мистецтва, його переваги і недоліки.

Методика формування особистого інвестиційного портфелю. Агресивна, поміркована і консервативна стратегії інвестування.

Тема 5. ФІНАНСОВА ПОВЕДІНКА ГРОМАДЯН У КОНТЕКСТІ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ

Поняття і види фінансової поведінки громадян. Моделі і стратегії фінансової поведінки населення. Дохідна, споживча, ощадно-інвестиційна, добродійна, боргова (кредитна) фінансова поведінка. Обачна фінансова поведінка та необхідність її формування у кризових умовах. Еталонна фінансова поведінка: сутність та основні критерії.

Активні і пасивні стратегії фінансової поведінки. Вплив фінансової грамотності на формування фінансової поведінки населення.

Напрями активізації фінансової поведінки громадян в сучасних умовах.

Тема 6. ФІНАНСОВЕ ШАХРАЙСТВО І ОСОБИСТА ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА

Фінансове шахрайство: сутність, економічне, правове та психологічне підґрунтя.

Причини, основні види та наслідки фінансового шахрайства.

Найбільш поширені способи реалізації шахрайських схем у банківському секторі, на ринку фінансових послуг, фондовому та валютному ринках, ринку Forex і ринку нерухомості. Найпоширеніші способи фінансового шахрайства в Інтернеті. Фінансова піраміда як різновид фінансового шахрайства: сутність, основні ознаки, потенційні наслідки.

Методи та інструменти протидії фінансовому шахрайству.

Поняття фінансової безпеки громадян. Критерії та індикатори особистої фінансової безпеки. Оцінка внутрішніх і зовнішніх загроз особистій фінансовій безпеці.

Вплив фінансової грамотності на забезпечення особистої фінансової безпеки громадян.

Напрями забезпечення фінансової безпеки громадян у сучасних умовах.

Змістовий модуль 2. Медіа грамотність та нові можливості цифрового суспільства

Тема 7. МЕДІА ГРАМОТНІСТЬ ТА МЕДІА КОМУНІКАЦІЇ. СТОП ФЕЙК.

Вивчення системи перегляду, пошуку і фільтрації даних у сучасному медіа просторі. Критичне оцінювання та інтерпретування даних, інформації та цифрового контенту; перевірка надійності джерел інформації; протидія пропаганді; управління даними. Ознайомлення з методами медіа комунікацій, самореалізації та особистого розвитку у цифровому суспільстві; взаємодії, поширення та обміну даними в медіапросторі; сторітейлінг та постмейкінг. Ознайомлення з специфікою функціонування цифрового громадянства; відповідальністю; правовими та етичними нормами; мережевим етикетом.

Тема 8. МЕДІАКОНТЕНТ ТА ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ ЧЕРЕЗ МОБІЛЬНИЙ ТЕЛЕФОН.

Телефон – квиток у світ послуг, доступ до інформації та інших мобільних послуг за допомогою мобільних додатків, он-лайн платежі та перекази за допомогою телефону.

Мобільні фінансові послуги (MFSL) – набір технологій та сервісних можливостей для вирішення завдань та надання кінцевих рішень для збільшення вартості бізнесу та для зміни моделі ведення бізнесу. Зручність для користувачів та надання нових можливостей для бізнесу, перехід від системи готівкових платежів до системи мобільних платежів та послуг.

Тема 9. ПОСЛУГИ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ. АЛЬТЕРНАТИВНІ ВИДИ ПЛАТЕЖІВ ТА РОЗРАХУНКІВ.

Аналіз профілів у соцмережах для подальшого скорингу та пропозиції персоналізованих послуг для потенційних клієнтів. Чат-боти – як за їх допомогою побудувати довірливі стосунки між провайдерами та споживачами послуг, використання інтерактивних платформ для обслуговування клієнтів. Використання платіжних терміналів, безконтактних та мобільних платежів, QR-платежів, електронних та цифрових гаманців, операції з крипто валютами, правила використання електронних грошей.

Тема 10. НОВІ БІЗНЕС-МОДЕЛІ ТА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА РИНКУ ЦИФРОВИХ ПОСЛУГ.

Маркетплейси. Розгляд основних платформ-агрегаторів послуг, з'ясування їх впливу на трансформацію ринку продаж послуг. З'ясування сутності чому маркетплейси, які фінансують малий та середній бізнес, пропонують мікрокредитування стають прямими конкурентами банків. Використання штучного інтелекту для автоматизації послуг, у контакт-центрах для відповіді на клієнтські запитання, перекладу на різні мови, покращення сервісу. Застосування штучного інтелекту для попередження та виявлення шахрайства.

Тема 11. ЦИФРОВА ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТА БІОМЕТРІЯ. ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТООБІГ. ЦИФРОВЕ ГРОМАДЯНСТВО.

Як проводиться ідентифікація та підтвердження особи користувачів. Види цифрової ідентифікації на основі біометричних даних. Використання уніфікованих біометричних інтерфейсів для використання нових цифрових рішень. Електронний цифровий підпис та електронний документообіг. Послуги з електронного е-врядування.

Тема 12. БЕЗПЕКА В МЕДІА ПРОСТОРИ. РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМ У ЦИФРОВОМУ СУСПІЛЬСТВІ.

Ознайомлення із: засобами безпечного використання медіа простору; захистом персональних даних та боротьбою з плагіатом; правом на приватність; захист від шахрайства, зловживань, булінгу; захистом здоров'я і благополуччя, довкілля. Самооцінка рівня власної цифрової медіа компетентності, виявлення та усунення наявних прогалин. Вирішення життєвих проблем за допомогою цифрових та медіа технологій.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Фінансова та медіа грамотність».

Назва теми	Кількість годин					
	Лекції	Практ. заняття	ІРС	Тренінг, КПЗ	Самост. робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Фінансова грамотність населення та її вплив на управління особистими фінансами						
Тема 1. Фінансова грамотність населення: сутність, необхідність, основні компоненти. Вплив психології грошей на формування фінансово грамотної особистості	2	1		2	8	Усне опитування, есе, кейсові завдання
Тема 2. Інструменти та технології формування сімейного бюджету і планування особистих фінансів	2	1			8	
Тема 3. Податки і податкова культура	2	1			10	
Тема 4. Заощадження та інвестиційна грамотність населення	2	1			8	
Тема 5. Фінансова поведінка громадян у контексті підвищення рівня фінансової грамотності	2	1			8	
Тема 6. Фінансове шахрайство і особиста фінансова безпека	2	1			10	

Змістовий модуль 2. Медіа грамотність та нові можливості цифрового суспільства						
Тема 7. Медіа грамотність та медіа комунікації. Стоп фейк.	2	2		3	9	Усне опитування, есе, кейсові завдання
Тема 8. Медіа контент та фінансові послуги через мобільний телефон.	2	2			8	
Тема 9. Послуги в соціальних мережах. Альтернативні види платежів та розрахунків.	2	1			8	
Тема 10. Нові бізнес-моделі та використання штучного інтелекту на ринку цифрових послуг.	2	1	2		10	
Тема 11. Цифрова ідентифікація та біометрія. Електронний документообіг. Цифрове громадянство.	2	2			8	
Тема 12. Безпека в медіа просторі. Розв'язання проблем у цифровому суспільстві.	2	2			8	
Разом	24	16	2	5	103	

5. Тематика і плани практичних занять

Змістовий модуль 1. Фінансова грамотність населення та її вплив на управління особистими фінансами

Практичне заняття № 1

Тема 1. Фінансова грамотність населення: сутність, необхідність, основні компоненти. Вплив психології грошей на формування фінансово грамотної особистості

Мета: отримання навиків з проведення моніторингу рівня фінансової грамотності населення та його оцінки у контексті вітчизняного і зарубіжного досвіду; ознайомлення з психологічними аспектами сприйняття (несприйняття) грошей сучасним суспільством та аналіз впливу грошей на формування фінансово грамотної особистості і розвиток особистих фінансів

Питання для обговорення:

- 1.1. Складові фінансової грамотності, їх характеристика
- 1.2. Аналіз основних компонентів фінансової грамотності населення
- 1.3. Оцінка зарубіжного досвіду підвищення рівня фінансової грамотності населення та можливостей його використання в Україні
- 1.4. Роль грошей у функціонуванні сучасного суспільства та їх вплив на формування фінансово грамотної особистості і особистих фінансів
- 1.5. Аналіз психологічних аспектів сприйняття (несприйняття) грошей
- 1.6. Оцінка впливу інфляції на рівень життя населення і соціальні стандарти

Практичне заняття № 1

Тема 2. Інструменти та технології формування сімейного бюджету і планування особистих фінансів

Мета: ознайомлення з особливостями особистого фінансового планування та формування навиків зі складання сімейного (особистого) бюджету.

Питання для обговорення:

- 2.1. Складання балансу активів і пасивів як важлива передумова особистого фінансового планування
- 2.2. Сімейний (особистий) бюджет, його структура та методика формування в сучасних умовах
- 2.3. Основні етапи та необхідність особистого фінансового планування
- 2.4. Роль незалежних фінансових консультантів (радників) у формуванні і реалізації особистих фінансових планів

Практичне заняття № 2

Тема 3. Податки і податкова культура

Мета: ознайомлення із сутністю, необхідністю та видами податків, вивчення особливостей системи оподаткування доходів і майна громадян та оцінка стану податкової культури в Україні.

Питання для обговорення:

- 3.1. Основи оподаткування доходів і майна громадян: сутність, необхідність та види
- 3.2. Податкова культура, особливості її формування в Україні. Відповідальність за порушення податкового законодавства
- 3.3. Ухилення від сплати податків як економічна, фіскальна та морально-етична проблема

Практичне заняття № 2

Тема 4. Заощадження та інвестиційна грамотність населення

Мета: ознайомлення з можливостями участі громадян в інвестиційному процесі, використання громадянами основних фінансових інструментів, аналіз можливостей формування особистого інвестиційного портфеля.

Питання для обговорення:

- 4.1. Заощадження громадян: сутність, види, мотиви та основні чинники
- 4.2. Аналіз взаємовідносин громадян з банківськими установами
- 4.3. Діяльність громадян на ринку небанківських фінансових послуг (кредитні спілки, страхові компанії, недержавні пенсійні фонди, інститути спільного інвестування, ломбарди)
- 4.4. Участь населення у функціонуванні фондового ринку (ринку цінних паперів) України
- 4.5. Інвестування у дорогоцінні метали, нерухомість, антикваріат, твори мистецтва, його переваги і недоліки
- 4.6. Методика формування особистого інвестиційного портфелю. Агресивна, поміркована і консервативна стратегії інвестування

Практичне заняття № 3

Тема 5. Фінансова поведінка громадян у контексті підвищення рівня фінансової грамотності

Мета: отримання знань щодо сутності, видів та моделей фінансової поведінки громадян, формування вміння аналізувати особисту фінансову поведінку та визначати напрями її активізації в сучасних умовах

Питання для обговорення:

- 5.1. Фінансова поведінка громадян: сутність, види, чинники впливу
- 5.2. Оцінка моделей і стратегій фінансової поведінки громадян
- 5.3. Вплив фінансової грамотності на фінансову поведінку населення
- 5.4. Визначення напрямів активізації фінансової поведінки громадян у сучасних умовах

Практичне заняття № 3

Тема 6. Фінансове шахрайство і особиста фінансова безпека

Мета: ознайомлення з сутністю, різновидами та методами протидії фінансовому шахрайству, формування вміння аналізувати власний фінансовий стан та визначати внутрішні і зовнішні загрози особистій фінансовій безпеці

Питання для обговорення:

- 6.1. Фінансове шахрайство, його сутність та основні види
- 6.2. Причини та потенційні наслідки фінансового шахрайства
- 6.3. Методи та інструменти протидії фінансовому шахрайству в сучасних умовах
- 6.4. Поняття фінансової безпеки громадян. Критерії та індикатори особистої фінансової безпеки
- 6.5. Оцінка внутрішніх і зовнішніх загроз особистій фінансовій безпеці
- 6.6. Вплив фінансової грамотності на забезпечення особистої фінансової безпеки

Змістовий модуль 2. Медіа грамотність та нові можливості цифрового суспільства

Практичне заняття № 4

Тема 7. Медіа грамотність та медіа комунікації. Стоп фейк.

Мета: вивчення системи перегляду, пошуку і фільтрації даних у сучасному медіа просторі. Критичне оцінювання та інтерпретування даних, інформації та цифрового контенту; перевірка надійності джерел інформації; протидія пропаганді; управління даними.

Питання для обговорення:

- 7.1. Пошуку і фільтрації даних у сучасному медіа просторі.
- 7.2. Оцінювання та інтерпретування даних медіа простору.
- 7.3. Способи перевірки надійності джерел інформації.
- 7.4. Методи медіа комунікацій, самореалізації та особистого розвитку у цифровому суспільстві.
- 7.5. Сторітейлінг та постмейкінг.
- 7.6. Специфіка функціонування цифрового громадянства.
- 7.7. Відповідальність, правові та етичні норми в медіа просторі; мережевий етикет.

Практичне заняття № 5

Тема 8. Медіаконтент та фінансові послуги через мобільний телефон.

Мета: з'ясування сутності телефону як квитка у світ послуг, можливостей доступу до інформації та інших мобільних послуг за допомогою мобільних додатків, навчитись здійснювати он-лайн платежі та перекази за допомогою телефону.

Питання для обговорення:

- 8.1. Телефон – квиток у світ фінансових послуг.
- 8.2. Доступ до інформації та медіаконтенту.
- 8.3. Фінансові та супутні послуги за допомогою мобільних додатків.
- 8.4. Платежі та перекази за допомогою телефону.
- 8.5. Нові можливості для бізнесу.

Практичне заняття № 6

Тема 9. Послуги в соціальних мережах. Альтернативні види платежів та розрахунків.

Мета: Аналіз профілів у соцмережах для подальшого скорингу та пропозиції персоналізованих послуг для потенційних клієнтів. Чат-боти – як за їх допомогою побудувати довірливі стосунки між провайдерами та споживачами послуг, використання

інтерактивних платформ для обслуговування клієнтів. Використання платіжних терміналів, безконтактних та мобільних платежів, QR-платежів, електронних та цифрових гаманців, операції з крипто валютами, правила використання електронних грошей.

Питання для обговорення:

9.1. Аналіз профілів у соцмережах ФінТех-компаніями: скоринг та персоналізовані послуги потенційним клієнтам.

9.2. Чат-боти – побудова довірливих стосунків між фінансовими провайдерами та споживачами.

9.3. Інтерактивні платформи – стандарт обслуговування клієнтів.

9.4. Платіжні термінали, безконтактні та мобільні платежі, QR-платежі.

9.5. Електронні та цифрові гаманці.

9.6. Криптовалюти. Впровадження правил щодо електронних грошей.

9.7. Нові фінансові провайдери електронних грошей.

Практичне заняття № 6

Тема 10. Нові бізнес-моделі та використання штучного інтелекту на ринку цифрових послуг.

Мета: З'ясування сутності та специфіки діяльності маркетплейсів. Розгляд основних платформ-агрегаторів послуг, з'ясування їх впливу на трансформацію ринку продаж послуг. З'ясування сутності чому маркетплейси, які фінансують малий та середній бізнес, пропонують мікрокредитування стають прямими конкурентами банків. Використання штучного інтелекту для автоматизації послуг, у контакт-центрах для відповіді на клієнтські запитання, перекладу на різні мови, покращення сервісу. Застосування штучного інтелекту для попередження та виявлення шахрайства.

Питання для обговорення:

10.1. Розвиток небанківських послуг кредитування.

10.2. Платформи прямого кредитування в форматі P2P

10.3. Он-лайн балансове кредитування.

10.4. Функціонування платформ-агрегаторів фінансових послуг. Їх вплив на трансформацію ринку продаж послуг.

10.5. Маркетплейси, які фінансують малий та середній бізнес, пропонують мікрокредитування – прямі конкуренти банків.

10.6. Побудова партнерства банків та кредитних платформ із різними моделями: P2P і балансового кредитування.

Практичне заняття № 7

Тема 11. Цифрова ідентифікація та біометрія. Електронний документообіг. цифрове громадянство.

Мета: навчитись проводити ідентифікацію та підтвердження особи користувачів. Вивчити види цифрової ідентифікації на основі біометричних даних та використання уніфікованих біометричних інтерфейсів для використання нових цифрових рішень. Вивчити, що тек електронний цифровий підпис та електронний документообіг; спектр послуги з електронного е-врядування.

Питання для обговорення:

11.1. Ідентифікація та підтвердження особи користувачів.

11.2. Цифрова ідентифікація на основі біометричних даних.

11.3. Уніфіковані біометричні інтерфейси для використання нових цифрових фінансових рішень.

- 11.4. Чому відкриття API банками спростило розробку нових продуктів та послуг ФінТех-компаніям.
- 11.5. Електронний цифровий підпис та електронний документообіг.
- 11.6. Послуги з електронного е-врядування.

Практичне заняття № 8

Тема 12. Безпека в медіа просторі. Розв'язання проблем у цифровому суспільстві.

Мета: ознайомити із: засобами безпечного використання медіа простору; захистом персональних даних та боротьбою з плагіатом; правом на приватність; захист від шахрайства, зловживань, булінгу; захистом здоров'я і благополуччя, довкілля. Самооцінка рівня власної цифрової медіа компетентності, виявлення та усунення наявних прогалин. Вирішення життєвих проблем за допомогою цифрових та медіа технологій.

Питання для обговорення:

- 12.1. Безпечне використання медіа простору.
- 12.2. Захист персональних даних.
- 12.3. Боротьбою з плагіатом.
- 12.4. Приватність у медіа просторі.
- 12.5. Захист від шахрайства, зловживань, булінгу.
- 12.6. Захист довкілля, здоров'я і благополуччя.
- 12.7. Самооцінка рівня власної цифрової медіа компетентності. Виявлення та усунення наявних прогалин.
- 12.8. Вирішення життєвих проблем за допомогою цифрових та медіа технологій.

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

Виконання комплексного практичного індивідуального завдання з дисципліни «Фінансова та медіа грамотність» передбачає розв'язання комплексного практичного завдання стосовно ведення особистих фінансів, формування сімейного бюджету, механізму справляння податків, здійснення інвестиційної діяльності, використання новітніх фінансових інструментів. КПЗ може виконуватись як індивідуально так і в командах до 5 осіб. Тему комплексного індивідуального завдання студенти обирають самостійно та захищають план його виконання на практичних заняттях.

7. Самостійна робота

Організація самостійної роботи студентів вимагає особливої уваги, тому, що частина питань, кожної теми виноситься на самостійне вивчення студентами. Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних заходів, передбачених кафедрою для вивчення навчальної дисципліни. Методичні матеріали передбачають можливість проведення самоконтролю (питання, тестування) з боку студента. Самостійна робота над засвоєнням дисципліни може виконуватися у читальних залах університету, навчальних кабінетах та комп'ютерних лабораторіях, в домашніх умовах. Кафедра забезпечує консультації з окремих найскладніших тем курсу. Викладачі кафедри здійснюють також поточний і підсумковий контроль та аналізують результати самостійної роботи студента.

Навчальний матеріал, передбачений для засвоєння під час самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальними матеріалом, який опрацьовується на навчальних заняттях.

Самостійна робота студента передбачає також написання та публічний захист Есе або групового проєкту і починається з вибору теми дослідження. При цьому студентам надається можливість самостійно обрати тему із запропонованої проблематики або запропонувати власну тему. У такому разі вибрана тема має бути обов'язково узгоджена з викладачем, який проводить практичні заняття. Зміст Есе слід викладати стисло та лаконічно, не припускаючи повторень і непотрібних відступів від теми. Виконання групового проєкту завершується підготовкою презентації із використанням інфографіки та захистом його усією групою виконавців.

Презентація результатів самостійної роботи проходить на практичному занятті.

Орієнтовна тематика для написання Есе:

1. Фінансова грамотність і фінансова культура як атрибут суспільного життя
2. Знання та навички як основні складові фінансової грамотності людини
3. Мотиви, цілі, стратегії та моделі фінансової поведінки громадян
4. Споживча, заощаджувальна, інвестиційна та кредитна поведінка населення
5. Активні та пасивні фінансові стратегії громадян
6. Напрями активізації фінансової поведінки громадян
7. Сукупні доходи та витрати домогосподарств як об'єкти управління
8. Завдання, принципи та особливості управління фінансами громадян
9. Фінансове планування у формуванні фінансової незалежності особистості
10. Планування сімейного бюджету та методи його збалансування
11. Види сімейного бюджету: збалансований, профіцитний і дефіцитний
12. Фінансові цілі сім'ї та вимоги щодо їх формування
13. Фактори впливу на ефективність виконання сімейного фінансового плану
14. Аналіз інструментів страхового захисту сім'ї від ризиків
15. Заходи безпеки щодо користування банківськими пластиковими картками
16. Особиста фінансова безпека: сутність та основні елементи
17. Фінансове благополуччя і фінансова стабільність громадян
18. Споживчий кредит: принципи і умови надання
19. Автокредити: умови надання та вимоги до позичальників
20. Умови та етапи іпотечного житлового банківського кредитування
21. Особливості залучення коштів громадян на депозитні рахунки
22. Медіа комунікації.
23. Фейки та боротьба з неправдивою інформацією.
24. Медіаконтент та послуги з допомогою мобільного телефона.
25. Послуги в соціальних мережах.
26. Альтернативні види платежів та розрахунків у мережі.
27. Нові бізнес-моделі у медіа просторі: шанси та можливості.
28. Цифрова ідентифікація та біометрія.
29. Електронний документ – виклики та проблеми легалізації.
30. Цифрове суспільство – нові виклики.
31. Безпека в медіа просторі.
32. Проблеми у цифровому суспільстві: шляхи їх вирішення.
33. Варіант запропонований студентом / студентами

№ з/п	Тематика	К-ть годин
1.	Тема 1. Фінансова грамотність населення: сутність, необхідність, основні компоненти. Вплив психології грошей на формування фінансово грамотної особистості	8
2.	Тема 2. Інструменти та технології формування сімейного бюджету і планування особистих фінансів	8
3.	Тема 3. Податки і податкова культура	10
4.	Тема 4. Заощадження та інвестиційна грамотність населення	8
5.	Тема 5. Фінансова поведінка громадян у контексті підвищення рівня фінансової грамотності	8
6.	Тема 6. Фінансове шахрайство і особиста фінансова безпека	10
7.	Тема 7. Медіа грамотність та медіа комунікації. Стоп фейк.	9
8.	Тема 8. Медіа контент та фінансові послуги через мобільний телефон.	8
9.	Тема 9. Послуги в соціальних мережах. Альтернативні види платежів та розрахунків.	8
10.	Тема 10. Нові бізнес-моделі та використання штучного інтелекту на ринку цифрових послуг.	10
11.	Тема 11. Цифрова ідентифікація та біометрія. Електронний документообіг. Цифрове громадянство.	8
12.	Тема 12. Безпека в медіа просторі. Розв'язання проблем у цифровому суспільстві.	8
РАЗОМ:		103

8. Тренінг

Тема: «Маркетплейси – альтернативні майданчики надання послуг у медіапросторі»

Порядок проведення:

1. Обговорити переваги e-commerce маркетплейсів для B2B

2. Проаналізувати кейси маркетплейсів: «Розетка»: історія українського Amazon;

Перевершувати очікування «Історія успіху AliExpress»; Бізнес в Україні через Amazon

Аналіз кейсів:

1. Які основні факти ви можете навести з вашого кейсу?

2. Особливості функціонування кожного маркетплейсу?

3. Які фактори, на вашу думку, найбільше впливають на роботу маркетплейсів?

Поясніть ваші аргументи.

Перехресний аналіз кейсів:

1. Що спільного у цих кейсах?

2. Чим кейси відрізняються?

3. Що можна дізнатися на основі схожих і відмінних рис цих кейсів?

4. Економічні експерти закликають до співпраці між різними бізнесами для покращення роботи з кінцевими споживачами саме через маркетплейси. Застосуйте цю ідею для генерації нових ідей для маркетплейсів у секторах B2C та B2B, а також інтеграції P2P та P2B-екосистем.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У навчальному процесі використовуються: лекції, практичні та індивідуальні заняття, групова робота, комунікативні техніки, реферування, методи опитування, тестування, ділові ігри тощо.

У процесі вивчення дисципліни «Фінансова та медіа грамотність» використовуються такі методи оцінювання роботи студента за 100-бальною шкалою:

- поточне тестування та опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- оцінювання виконання КПЗ, Есе, групового проекту;
- ректорська контрольна робота.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

<i>Заліковий модуль 1</i> теми 1-6 (підсумкове тестування)	<i>Заліковий модуль 2</i> теми 7-12 (ректорська контрольна робота)	<i>Заліковий модуль 3</i> (КПЗ, Есе, групове дослідження)	Разом
30%	40%	30%	100%
<ul style="list-style-type: none"> ▪ усне опитування – 5 балів за тему (макс. 30 балів); ▪ виконання творчих завдань/проектів – 5 бали за тему (макс. 30 балів); ▪ модульна контрольна робота / тестування – макс. 40 балів. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ усне опитування – 5 балів за тему (макс. 30 балів); ▪ виконання творчих завдань/проектів – 5 балів за тему (макс. 30 балів); ▪ ректорська контрольна робота / тестування – макс. 40 балів. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Підготовка КПЗ, Ессе, групового дослідження – макс. 40 балів ▪ Захист КПЗ, Ессе, групового дослідження – макс. 20 балів ▪ Тренінг (пітчінг ідей та захист проектів) – макс. 40 балів 	

Роз'яснення критеріїв оцінювання:

На практичному занятті здобувач може набрати максимум 5 балів.

5 балів ставиться за таких умов:

- повний, правильний, послідовний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується прикладами;
- глибоке розуміння та орієнтування у явищах і процесах;
- вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

4 бали ставиться за таких умов:

- правильний, повний виклад змісту матеріалу, але на додаткові контрольні запитання, відсутня повна відповідь.

3 бали ставиться за таких умов:

- загалом виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді наявні помилки;
- відповіді на запитання нечіткі.

2 бали ставиться за таких умов:

- незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічне висловлювання.

1 бал ставиться за таких умов:

- наявні суттєві помилки при відтворенні матеріалу;
- нерозуміння навчального матеріалу і, як наслідок цього, повна відсутність навичок в аналізі явищ і в подальшому виконанні практичних завдань.

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	«Відмінно»	A (відмінно)
85–89	«Добре»	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	«Задовільно»	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	«Незадовільно»	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
01–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

№	Найменування	Номер теми
1.	Конспект лекцій (електронний варіант)	1–12
2.	Завдання, кейси, тести та есе (електронний варіант)	1–12
3.	Проектор, ноутбук, проекційний екран	1-12
4.	Комунікаційне програмне забезпечення для проведення занять в режимі онлайн та в системі асинхронного навчання	1-12
5.	Сервіс «Цифрограм 2.0» від цифрової платформи ДІЯ	1-12

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Гриджук Д. Про необхідність зрозумілих програм підвищення фінансової грамотності простих людей. URL: <http://www.ukrbanks.info/article/Dmitrii-Gridzhuk-o-neobhodimosti-vnjatnyhprogramm-povysheniya-finansovoi-gramotnosti-prostyh-ljudei.html>

2. Методика викладання фінансової грамотності: навч. посібн. / за ред. д.е.н., проф. Кізими Т.О. і д.пед.н., доц. Ребухи Л.З.; 2-е вид., перероб. і доп. Тернопіль: Економічна думка, 2020. 220 с.

3. Національний банк України «Як війна вплинула на безготівкові розрахунки: картковий ринок у квітні». 20 червня 2022. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/yak-viyna-yplinula-na-bezgotivkovi-rozrahunki-kartkoviy-rinok-u-kvitni>

4. ФінТех в Україні: звіт Проекту USAID «Трансформація фінансового сектору» та інноваційного парку UNIT.City. URL: http://data.unit.city/fintech/fgt34ko67mok/fintech_in_Ukraine_2018_ua.pdf

5. DeVere Grou. FinTech «Digital Solutions backed by personalised financial advice» URL: <https://www.devere-group.com/fintech/>; Julija A. Fortunly «These Fintech Statistics Show an Industry on the Rise». February 11, 2022. URL: <https://fortunly.com/statistics/fintech-statistics/>

6. Jastra Ilic. Finanso «Digital Payments in Europe to Surpass \$802bn Transaction Value This Year». Senast uppdaterat: april 21, 2022. URL: <https://finanso.se/digital-payments-in-europe-to-surpass-802bn-transaction-value-this-year/>

7. Ukrainskyi kataloh fintekh-kompanii 2021. URL: <https://fintechua.org/market-map>

Додаткова:

1. Вишневський В. П., Вієцька О. В., Гаркушенко О. М., Князєв С. І., Лях О. В., Чекіна В. Д., Череватський Д. Ю. Смарт-промисловість в епоху цифрової економіки: перспективи,

- напрями і механізми розвитку. Київ: Інститут економіки промисловості НАН України, 2018. 192 с.
2. Кізима Т. Кредитна поведінка домогосподарств: структурно-аналітичний аспект. Світ фінансів. 2019. Вип. 1 (58). С. 7-18.
 3. Кізима Т., Кізима А. Ідентифікація причин та потенційних наслідків фінансового шахрайства. Вісник ТНЕУ. 2019. Вип. 2 (92). С. 47-56.
 4. Кізима Т., Хамига Ю. Фінансове шахрайство: теоретична концептуалізація та економічне підґрунтя. Світ фінансів. 2019. Вип. 2 (59). С. 109-123.
 5. Джорж Семюель Клейсон Найбагатший чоловік у Вавилоні. К.: Наш Формат, 2020. 136 с.
 6. Програма розвитку фінансового сектору (USAID/FINREP-II) URL: http://www.finrep.kiev.ua/structure/finedu/general_ua.php
 7. Термарк М. Життя 3.0. Доба штучного інтелекту. Київ: Наш формат, 2020. 432 с.
 8. Carillo E. C. MLA Guide to Digital Literacy. Modern Language Association of America, 2019. 148 p.
 9. Carr Paul R., Hoechsmann M., Thésée G. Democracy 2.0: Media, Political Literacy and Critical Engagement. BRILL, 2018. 260 p.
 10. Dvorkin J. Trusting the News in a Digital Age: Toward a "New" News Literacy. John Wiley & Sons, 2021. 176 p.
 11. Evans A., Martin K., Poatsy M. A. Technology in Action Complete. Pearson, 2019. 624 p.
 12. Garad Alaa, Gold Jeff The Learning-Driven Business: How to Develop an Organizational Learning. Ecosystem Bloomsbury Publishing, 2021. 336 p.
 13. Global FinTech Adoption Index 2019. URL: <https://asd-team.com/blog/global-fintech-adoption-index-2019-report-highlights/>
 14. Turner K. H. The Ethics of Digital Literacy: Developing Knowledge and Skills Across Grade Levels. Rowman & Littlefield, 2019. 200 p.
 15. Vogler C. Money in the Household: Some Underlying Issues of Power. Sociological Review. 2018. Vol. 46. №4. P. 687-713.